

Csorbá
Győző

Kettős
hangzat

Csorbá
Győző
Kettős
hangzat

Enonka hõõ

Dräya jö Anilänna
vigtelen vettethel in
höländel ajantom.

hõõ

Kettios-^N
hangzet 76. aug. 30.

Enroha hōiō

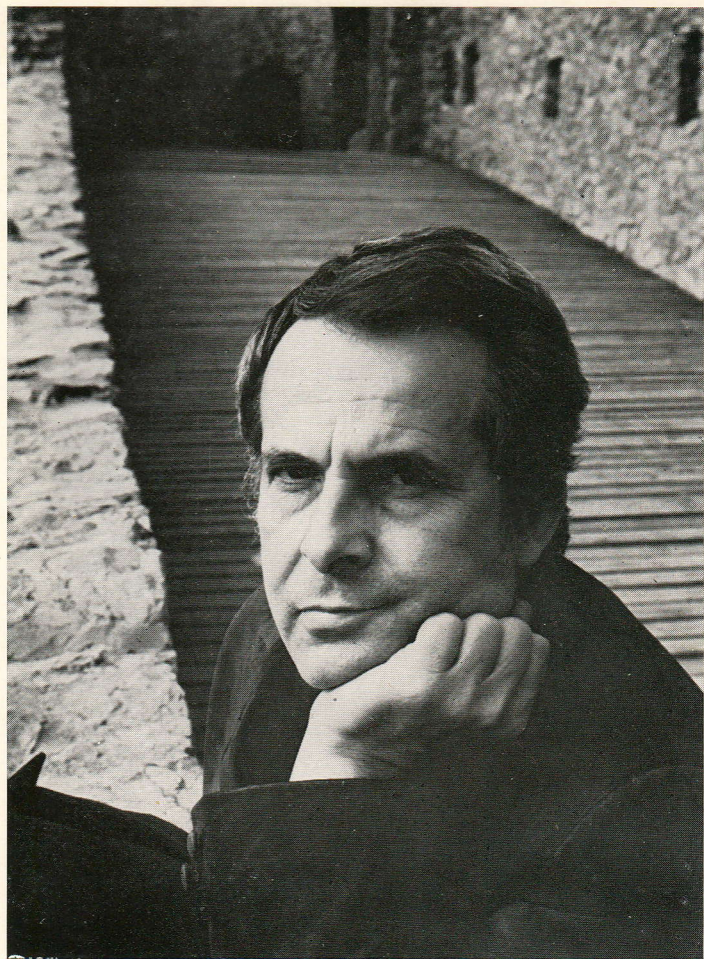
Alb'annet,
Lacinet

men herdettel :

Apā

76. sept. 1.

Kettio-
hangzet

BALLA DEMETER FELVÉTELE

Csorba Győző

Csorba Győző, akinek egyre gazdagodó költői életműve 1975-ben Anabázis című kötetével gyarapodott, s aki ma már líránk élvonalába számítható, legjobb műfordítóink közé tartozik. Első önálló fordításkötete (Hélinant: A Halál versei) 1940-ben jelent meg, s világos versértelmezése, formai fegyelme, a középkori költő erőteljes tolmácsolása már akkor is komoly figyelmet érdemelt.

Az elmúlt több mint három évtized során számos antológiában szerepelt versfordítóként, s mindig a legmagasabb művészi színvonalon. Akár egyik kedvencét, Janus Pannoniust, akár Petrarcat vagy a latin klasszikusokat, Goethe Faust-jának II. részét vagy a modern költőket tolmácsolta, Rilkrét, Ungarettit, Prévert-t s másokat: szigorú igényessége mindig megmutatkozott.

Rendkívül hű és pontos fordító (amennyire a versfordítás természete ezt egyáltalán lehetővé teszi), mesteri biztossággal kezeli a legnehezebb, legbonyolultabb versformákat, s mély átéltsége, gondolati és érzelmi feszültsége az eredetivel egyenrangúvá teszi átköltései legjavát. Válogatott versfordításainak ez az első gyűjteménye latin – és latinul író –, olasz, francia, szovjet, finn, norvég, német költőket vonultat fel az ókortól napjainkig, s egy színes, sokrétű, tekintélyes fordítói életműbe nyújt bepillantást.

Handwritten signature or name in cursive script, possibly "Csorba Győző".

Handwritten text in cursive script, possibly a dedication or note: "Nem tudom, hogy...".

Handwritten signature or name in cursive script, possibly "Csorba".

ÓKOR

A rómaiak ma

Most meg reggeltől estig, ünnepkor, egyebkor,
napról napra azonosod a köznéppel az atyákkal
ott áll a fórumon, el nem távozik nyugt,
egy el foglalatoskodik, egy rálvesszetet úz mind,
hogy odaján forgassa a szót, küzdjön csatlomán,
nyitlakodják, hogy jénak azalelje magát, s hogy
szót szólna -- valandennyi a másik farkasa spóru

Az erény

Az az erény, Albinus, hogy bármely tess az ember,
s bármint el mindkémek méhen adja meg aiai.
Az az erény, hogy tudják, mit nyoni a labban az az

CSORBA GYŐZŐ
KETTŐSHANGZAT
VÁLOGATOTT VERSFORDÍTÁSOK
EURÓPA KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST 1976

- ALBERTI, Rafael (spanyol, 1902–)
- BACHMANN, Ingeborg (osztrák, 1926–1973)
- BECHER, Johannes R. (német, 1891–1958)
- BRECHT, Bertolt (német, 1898–1956)
- BÖRLI, Hans (norvég, 1918–)
- BUSTA, Christine (osztrák, 1915–)
- CAVALCANTI, Guido (olasz, 1255–1300)
- DANTE, Alighieri (olasz, 1265–1321)
- FORSSEL, Lars (svéd, 1928–)
- FRATTINI, Alberto (olasz, 1922–)
- FRÉNAUD, André (francia, 1907–)
- FÜRNBERG, Louis (német, 1909–1957)
- GAUTHIER DE CHÂTILLON (francia, 1135–?)
- GOETHE, Johann Wolfgang (német, 1749–1832)
- GOLL, Yvan (német-francia, 1891–1950)
- GRYPHIUS, Andreas (német, 1616–1664)
- GUILLÉN, Jorge (spanyol, 1893–)
- HAGYMÁSI Bálint (latinul író magyar, 1490?–1517?)
- HAUSMANN, Manfred (német, 1898–)
- HÉLINANT DE FROIDMONT (francia, 1160?–1229)
- HOLM, Peter R. (norvég, 1931–)
- ISMERETLEN KÖZÉPKORI KÖLTŐK (latin nyelven írók
a *Carmina Burana* c. gyűjteményben, XII–XIII. sz.)
- ISMERETLEN FRANCIA KÖLTŐ (latinul író, XII. v. XIII. sz.)
- ISMERETLEN LATIN KÖLTŐ (i. e. I. sz.)
- ISMERETLEN MAGYAR KÖLTŐ (latinul író, XVI–XVII. sz.)
- JACHIMOWICZ, Marian (lengyel, 1907–)
- JANUS PANNONIUS (latinul író magyar, 1434–1472)
- JUVENALIS, Decimus Junius (latin, i. sz. 60?–130?)
- KELLER, Gottfried (svájci német, 1819–1890)
- KRAMER, Theodor (osztrák, 1897–1958)

- LESSING, Gotthold Ephraim (német, 1729–1781)
- LUCANUS, Marcus Annaeus (latin, i. sz. 39–65)
- LUCILIUS, Gaius (latin, i. e. 180?–102?)
- LUCRETIUS, Carus Titus (latin, i. e. 98?–53)
- LUPAN, Andrej (szovjet, 1912–)
- LUTHER, Martin (német, 1483–1546)
- MANNER, Eeva-Liisa (finn, 1921–)
- MANZONI, Alessandro (olasz, 1785–1873)
- MEZSIROV, Alekszandr (szovjet, 1923–)
- NIVARDUS (német, XII. sz.)
- ONOFRI, Arturo (olasz, 1885–1928)
- OVIDIUS, Naso Publius (latin, i. e. 43–i. sz. 18)
- PETRARCA, Francesco (olasz 1304–1374)
- POLIZIANO, Angelo (latinul író olasz, 1454–1494)
- PONTANO, Giovanni (latinul író olasz, 1426–1503)
- PRÉVERT, Jacques (francia, 1900–)
- RAITILA, Anna-Maija (finn, 1931–)
- RILKE, Rainer Maria (német, 1875–1926)
- RINALDO D'AQUINO (olasz, XIII. sz. eleje–1280?)
- SANNAZZARO, Jacopo (latinul író olasz, 1456–1530)
- SCHIRMER, David (német, 1623–1683)
- SCHMITTHENNER, Hansjörg (német, 1908–)
- SEGHES, Pierre (francia, 1906–)
- SOMMER, Walther Joseph (osztrák, 1932–)
- SVERDRUP, Harald (norvég, 1923–)
- UNGARETTI, Giuseppe (olasz, 1888–1970)
- VATAMANU, Ion (szovjet, 1928–)
- VERGILIUS, Maro Publius (latin, i. e. 70–19)
- WALTHER VON DER VOGELWEIDE
(német, 1170 körül–1230 körül)
- ZANDEL, Diego (olasz, 1948–)
- ZANZOTTO, Andrea (olasz, 1921–)

ÓKOR

GAIUS LUCILIUS

A rómaiak ma 7

Az erény 7

TITUS LUCRETIUS CARUS

Az anyaállat fájdalma 8

(Részlet „A természetről” c. műből)

PUBLIUS VERGILIUS MARO

Invokáció 9

(A „Georgicon”-ból)

ISMERETLEN LATIN KÖLTŐ

Egy paraszt reggele 11

(Részlet)

PUBLIUS OVIDIUS NASO

A hűtlen baráthoz 13

Tomi és az ottani élet 15

Narcissus 18

(Az „Átváltozások”-ból)

MARCUS ANNAEUS LUCANUS

A pharsalusi csatamező 22

(A „Pharsaliá”-ból)

DECIMUS JUNIUS JUVENALIS

A nők erkölcstelensége 25

(Részletek a VI. szatírából)

KÖZÉPKOR ÉS RENESZÁNSZ

GAUTHIER DE CHÂTILLON

Sion miatt nem fogom szám 31

GIOVANNI PONTANO

Első bölcsődal. Álomhivogató 130

(A „Hüvesi szerelem”-ből)

Lucia sírja 131

(A „Hüvesi szerelem”-ből)

Egy kis költői kitérés 131

(Részlet a „Hesperiszek kertjé”-ből)

JACOPO SANNAZZARO

Cumae ősrégi városának romjaira 133

(Az „Elégiák”-ből)

JANUS PANNONIUS

Békéért 135

A költő Martialishoz 135

A nyárfák nem teremnek borostyánkővet 136

Egy kérkedőről 136

Szeretkezni vágyik 137

Liberához 137

Luciára 138

Pindolára 138

Malatesta Zsigmondról, Rimini zsarnokáról 139

A narni Galeottóhoz 139

Gryllusra 140

Útra készen búcsút vesz a Váradon nyugvó

szent királyoktól 140

Siratóének anyjának, Borbálának halálára 142

Mátyás magyar király válasza

Antonio Constanzi olasz költőnek 148

(Részletek)

Az árvíz 151

(Részletek)

Dicsőítő ének a veronai Guarinóhoz 154

(Részletek)

HAGYMÁSI BÁLINT

Szathmáry György pécsi püspök dicsérete 156

(Részletek)

ISMERETLEN MAGYAR KÖLTŐ

Síralmas ének

a török iga alatt sýnylódó Pécs városáról 158

MARTIN LUTHER

Muzsika asszony 161

XVII–XIX. SZÁZAD

ANDREAS GRYPHIUS

A csillagokhoz 165

DAVID SCHIRMER

Az ajtót nyitó kökőrcsin 166

GOTTHOLD EPHRAIM LESSING

Kis és Nagy 167

JOHANN WOLFGANG GOETHE

Ecset és toll 168

A műbarát monológja 168

Rajzaimhoz 169

Mondás 169

Faust II. 170

(Részletek)

GOTTFRIED KELLER

Este a Golgotán 201

ALESSANDRO MANZONI

Május ötödike 202

A KIADÁSÉRT FELEL AZ EURÓPA KÖNYVKIADÓ IGAZGATÓJA

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZABÓ EDE

A VÉDŐBORÍTÓ, A KÖTÉSTERV ÉS TIPOGRÁFIA

MACZÓ PÉTER MUNKÁJA

MŰSZAKI VEZETŐ: ANDRÁSI GYŐZÖNÉ

KÉSZÜLT 3500 PÉLDÁNYBAN, 19,2 (A/5) ÍV

TERJEDELEMBEN

EU-77-78 ISBN 963 07 0898 I

76.562 X KNER NYOMDA

XX. SZÁZAD

RAINER MARIA RILKE

Az áhítat könyvéből 209

Este 210

Komoly óra 210

Az árva dala 211

Jonathán siratása 212

Szent Sebestyén 213

Mózes halála 214

A csipke 215

Gyöngyök perdülnek szét... 216

Lélek az űrben 217

Télies stanzák 219

Zene 220

YVAN GOLL

Orpheusz 222

Tavaszi 222

Órák 223

Tűzhárfa 224

Dél 224

Hó-maszkok 225

Mennybemenetel 226

Por-fa 226

Gyászinduló 227

A gesztenye-kéz 228

A vágó karavánja 228

JOHANNES R. BECHER

A költő 229

Nyári halál 231

Utópia hangjai 232

378

Tavaszi óda 1916-ban 233

Elszáll a nyár 234

A természethez 235

Lilly 236

Az eljövendő 237

Örök Ifjúság 238

MANFRED HAUSMANN

Telihold egy falusi kert fölött 240

BERTOLT BRECHT

A világ nyájasságáról 241

Korálének a nagy Baárról 242

A vízbefúlt leány 245

Emlékezés A. Máriára 246

Legenda a halott katonáról 248

Legenda arról,

miként keletkezett a Taoteking,
amikor Lao Ce emigrációba ment 252

Cseresznyetolvaj 255

1940 256

A gonosz álarca 258

Egy kínai teagyökér-oroszlánra 259

A paraszt szántóföldjével vesződik 259

Az Óceánrepülés. (Hangjáték) 260

(Részletek)

Lucullus a bírák előtt. (Hangjáték) 265

(Részletek)

LOUIS FÜRNBURG

Château de Muzot-sur-Sierre 272

1926

HANSJÖRG SCHMITTHENNER

Hirosima – Nagaszaki 275

THEODOR KRAMER

A szőlő-csősz éve 278

Kapa, ásó, csákány 279

Be voltunk ásva 280

Éjszaka a táborban 281

A kantin 282

A munkanélküli dala 283

A pálinkás-butik 284

A hazatérő burgenlandi 285

A vén festő 286

Parti vendéglőben 287

CHRISTINE BUSTA

A csillagénekes 288

INGEBORG BACHMANN

Hotel de la Paix 290

Ez után az özönvíz után 290

WALTHER JOSEPH SOMMER

Életrajzi vázlat 291

ARTURO ONOFRI

Mily suttogástól... 293

Virrasztás 294

Ímé, a vér őrjöngő lüktetése 294

E rétek jéghideg... 295

A lélek felhőtlen derűje fénylik... 296

Tengerijét hántván... 296

GIUSEPPE UNGARETTI

Nép 297

Az elsüllyedt kikötő 298

Teher 299

Itália 299

Himnusz a halálhoz 300

Egy forradalmi hős sírfelirata 301

Ereimben 302

Lehet-e? 303

Az ellenállás halottaira 304

ANDREA ZANZOTTO

Beszélgetés 305

Elégia 306

Fuisse 309

ALBERTO FRATTINI

Jobban vonz 312

S nem marad 312

DIEGO ZANDEL

A három Isztria 313

Hát ilyen a halál 314

JORGE GUILLÉN

A nevek 315

RAFAEL ALBERTI

Csalódott a galamb... 316

Az angyal 316

Ha hangom... 317

PIERRE SEGHERS

Szalag 318

JACQUES PRÉVERT

Virágok 320

Reggeli 320

Hogyan kell madár-portrét készíteni 322

Vincent keserve 323
Harc az angyallal 325
Eltűnés 326
Remek családok 326

ANDRÉ FRÉNAUD
Két epigramma
egy meg nem fogalmazott sírfelirat helyett 328

ANDREJ LUPAN
A jót hordozó 329

ION VATAMANU
Barackvirág 331

ALEKSZANDR MEZSIROV
Blokádban 332
Szaratov 332
Életkor 334
(„Hogy a földön melyikre lépünk...”) 335
A fordítás margójára 335
(„Még egyre körülvesz a gyermeki múlt...”) 336
(„Vad július, nagyvárosi nyár van...”) 336
(„S villanva száll velünk a gyors idő...”) 337
(„Repülök, ha hív a munkám...”) 338

MARIAN JACHIMOWICZ
Este 339
Cáfolhatatlanul 340
Együtt 340
Gyűrű 341
Elutazol 342
Apámnak 343
Lélegzem 344

EEVA-LIISA MANNER
Ogai Morinak 345
A víz túlerejéről a földdel szemben 345

ANNA-MAIJA RAITTILA
Áttelelők 347
Ébredés 347
Etruszkok lakomája 348
Vasárnap 350
Egy halálos betegnek 351
Tél-éjszakai ikon 351
Erdei tisztás 352
Szamárkút 352

HANS BÖRLI
Pázsit 354
A színpad mögött 355
Gyertyaszentelő 356
Altamira, avagy a barlangfestő monológja 357

HARALD SVERDRUP
Realisták vagyunk 359
Jegesmedvefantázia 360

PETER R. HOLM
Ma sem 361
A vak 361
Mikor az alkonypír lassan kihuny 362

LARS FORSSEL
A halott Alkésztisz éneke Admétoszhoz 363
A KÖTET KÖLTŐI 367

Szemem s érzéseim

Szemem s érzéseim nincs már követni kedvem.
Két lényt tanácsoltak, kik méltók rá, szeretnem:
látszatra gánccs nélkül való volt mindkettő, hanem benn,
szívükben nem sok rejtezett s az sem sokáig.
Mert vágniok ha kellett, élük hamar elhajolt.
És hogyha nem lett volna rajtuk efféle folt,
ugyan ki nem derülnek tetteikből hibáik,
és így bízhatna bennük akárki szép szerén.
Ó, jaj, hogy álnokságuk fölfedtem én, szegény!
Gyalázatuk megbúsít, károm szegyenlem én!

A pusztaságot is mily tarkaság lepi

A pusztaságot is mily tarkaság lepi!
Az erdő – meg kell mondanom –
még sokkal gazdagabb szépségekkel teli.
A rét, az járt ám jól nagyon.
Üdv hát szorgos buzgalmadért, nyár, üdv neked!
És mert én szüntelen csak téged dicsérlek,
hát te is vigasztalj, síró, kérve kérlek:
tudd meg, mi kínoz engem: kit én imádom, nem szeret.

El nem felejthetem a Jót s nem is fogom;
eszembe sem jut más egyéb.
Míg számról dal fakad, mindegyre hallatom
új és méltó dicséretét.
Később több szóval is, most ennyi elég legyen:
hogyha rátekinthet, boldogság a szemnek,
s erényéről ha zengve-zengnek,
egy-boldogság a fülnek. Így hát üdv néki, s jaj nekem!

Mértéktelenség, nézd e kettőt

Mértéktelenség, nézd e kettőt:
nőies férfit, férfias nőt,
papos lovagot, lovagos papot.
Ők teljesítik majdan óhajod:
mind-mind segítségedre szánom őket.
S vén ifjakat kívánok adni
és ifjú véneket mutatni,
hogy kergén táplálják erődöt.

Ifjú, akárkiféle vagy

Ifjú, akárkiféle vagy,
bölcösségre tanítalak:
a földi kincs után ne áhitozzál!
Hanem megvetned sem szabad.
Megszívleled tanácsomat?

Biztos lehetsz: lelked javára szolgál.
Továbbá halld, szavam hogy érvel:
ha jobban gyűlölöd, miként kell,
itthágy, és örömöd halott.
Ha meg túlzón képes lennél imádni,
becsület, lélek odaveszhet.
Tehát tanításom kövessed:
dobj a mérlegre jó latot,
s így mérd, minden érzékkel a határt ki,
melyet rég a Mérték szabott.

Hát nem vígad senki sem

Hát nem vígad senki sem,
hogy ne éljünk folyton bú közé rekedve?
A sok ifjú mit teszen?
Mért nincs örömében ugrándozni kedve?
Mást aligha róhatnék meg én,
mint az ifjat és a gazdagot csak,
kit baj nem szorongat:
csúf gönc a bánat rajtuk, jobb lenne öröm a helyén.

Szerencse Asszony balkezes:
nincstelenségemhez jókedélyt szabott;
gazdagnak meg felleget
rossz kedélyt ad: jaj, mit ér, ha kincse sok?

Igen: Szerencse Asszony vétkezett:
nem volt kegyes jókedvemhez fikarcnyi
vagyonkát sem kiszabni!
Kapná inkább a morcos gazdag inségemet!

Ha titkos bú gyötörne,
gondolj drága nőkre – megkönnyülsz hamar;
s gondolj a nyáridőre:
ez vigasztalt engem is minduntalan.
Borús napokban, aggódás között
a pusztát szoktam venni példaképpen:
vöröslik szégyenében,
mihelyt az erdő újra zöld mezbe öltözött.

Úrnóm, ha arra gondolok,
mily tündöklő erénytől sugárik tiszta tested:
ő, hagyj békén! Ott markolod
szívem meg, ott, hol vágyam lángja reszket.
Kedves? kedvesebb? nem! énnekem
minden lények legkedvesebbje, az vagy:
kedves csak magad vagy
a nagyvilágon, úrnóm, akármi lesz velem.